

**GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN**

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

[C - 99/35603]

**Omzendbrief WEL/99/04 van 23 april 1999
betreffende de wet op de collectieve schuldenregeling - instellingen voor schuldbemiddeling.**

Aan de voorzitters van :

de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
en de erkende instellingen voor algemeen welzijnswerk

Ter kennisgeving

aan mevrouw en de heren provinciegouverneur
aan de colleges van burgemeester en schepenen

Betreft : wet op de collectieve schuldenregeling - instellingen voor schuldbemiddeling. Omzendbrief Wel/99/04

Mevrouw de voorzitter,

Mijnheer de voorzitter,

Op 1 januari 1999 is de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand van de in beslag genomen onroerende goederen in werking getreden.

Deze wet voegt een titel IV met als opschrift "collectieve schuldenregeling" in het gerechtelijk wetboek in.

Deze wet kent een belangrijke rol toe aan de schuldbemiddelaar.

Deze omzendbrief beoogt de voor de hand liggende vragen in dit verband te beantwoorden.

1. Kunnen die instellingen die, in het kader van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap en het besluit van de Vlaamse regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van dat decreet, als instelling voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap erkend zijn, optreden in het kader van de wet op de collectieve schuldenregeling of is een nieuwe erkenning vereist?

Het nieuwe artikel 1675/17, §1 van het gerechtelijk wetboek geeft een opsomming van de mogelijke schuldbemiddelaars, nl. :

« Als schuldbemiddelaar kunnen slechts worden aangewezen :

— de advocaten, de ministeriële ambtenaren of de gerechtelijke mandatarissen in de uitoefening van hun beroep of ambt;

— de overheidsinstellingen of de particuliere instellingen die daartoe door de bevoegde overheid zijn erkend. Deze instellingen doen hiervoor een beroep op natuurlijke personen die aan de door de bevoegde overheid bepaalde voorwaarden voldoen. »

In de voorbereidende werken lezen we hierover : "de natuurlijke personen of rechtspersonen die de toelating hebben om aan schuldbemiddeling te doen in het kader van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet zijn inderdaad die welke aangeduid kunnen worden als schuldbemiddelaars in het kader van dit ontwerp. » (zie Gedr. St. Kamer, nr. 1073/11, zitting 96-97, blz. 103).

Om als schuldbemiddelaar in het kader van de wet op de collectieve schuldenregeling te kunnen optreden is dus geen nieuwe erkenning vereist.

2. Is de instelling die een erkenning als instelling voor schuldbemiddeling heeft aangevraagd in het kader van de wet op het consumentenkrediet, verplicht op te treden in het kader van de collectieve schuldenregeling?

Uit de voorbereidende werken blijkt dat niet iedere erkende schuldbemiddelaar moet optreden in het kader van de wet op de collectieve schuldenregeling.

« Het is overigens waarschijnlijk dat alle personen die de toelating hebben om aan schuldbemiddeling te doen, niet zullen wensen aangewezen te worden in het kader van de collectieve regelingsprocedure.

Een lijst van personen, toegelaten om de activiteit van schuldbemiddeling uit te oefenen en die wensen hun diensten te verlenen in het kader van de nieuwe procedure, zal dus waarschijnlijk opgesteld worden om ter beschikking gesteld te worden van de rechter. » (zie Gedr. St. Kamer, nr.1073/11, zitting 96-97, blz. 104).

Welke zijn hiervan de gevolgen?

Indien geen nieuwe erkenning vereist is en de schuldbemiddelaars in het kader van beide wetten kunnen optreden, dient de erkende instelling voor schuldbemiddeling een nieuwe beslissing te nemen, nl. het besluit om :

— ook in het kader van de wet op de collectieve schuldenregeling zijn diensten als schuldbemiddelaar aan te bieden,

of

— zijn activiteiten te beperken tot de wet op het consumentenkrediet.

Voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn betekent dit een raadsbeslissing, voor het erkend centrum voor algemeen welzijnswerk een beslissing van de raad van bestuur.

Het verdient aanbeveling dat de erkende instelling voor schuldbemiddeling de rechtbank in kennis stelt van haar beslissing om op te treden in het kader van de wet op de collectieve schuldenregeling.

3. De aanrekening van kosten

De wet op het consumentenkrediet van 12 juni 1991 geeft een definitie van schuldbemiddeling (artikel 1, 13°) en bepaalt wie aan schuldbemiddeling mag doen (art. 67, 2°).

Het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap vult in wie als instelling voor schuldbemiddeling in Vlaanderen kan erkend worden.

Tevens heeft de decreetgever de functie van schuldbemiddelaar — in het kader van de wet op het consumentenkrediet (bron van het optreden van de decreetgever) — gereguleerd.

Het decreet bepaalt immers dat schuldbemiddeling als zodanig kosteloos is en enkel de kosten verbonden aan de schuldbemiddelingsprocedure onder (door de Vlaamse regering) te bepalen voorwaarden kunnen worden aangerekend.

De wet op de collectieve schuldenregeling zegt, zonder verwijzing naar de wet op het consumentenkrediet, dat de overheidsinstellingen of de particuliere instellingen die daartoe door de bevoegde overheid zijn erkend als schuldbemiddelaar kunnen optreden.

Deze wet reguleert zelf het optreden van de schuldbemiddelaar.

Hieruit volgt dat :

1. Wat het ereloon/emolument betreft :

schuldbemiddeling in het kader van de wet op de collectieve schuldenregeling geeft zowel aan de OCMW's als aan de centra algemeen welzijnswerk recht op een ereloon/emolument volgens de regels die door de federale overheid vastgesteld zijn (zie het koninklijk besluit van 18 december 1998 houdende vaststelling van de regels en barema's tot bepaling van het ereloon, de emolumenten en de kosten van de schuldbemiddelaar, B.S. 31 december 1998, blz. 41935).

2. Wat de kosten betreft :

a) voor de OCMW's :

— inzake consumentenkrediet :

toepassing van artikel 96, tweede lid van de organieke wet : terugvordering van de kosten verbonden aan de procedure is uitgesloten;

— inzake collectieve schuldenregeling :

toepassing van artikel 96, derde lid van de organieke wet : gemaakte administratie- en procedurekosten kunnen wel teruggevorderd worden met toepassing van de tarieven daartoe door de federale overheid opgesteld (zie bovenvermeld koninklijk besluit van 31.12.98).

b) voor de centra algemeen welzijnswerk :

— als zij optreden in het kader van de wet op het consumentenkrediet, is artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap van toepassing : terugvordering van de kosten verbonden aan de procedure is mogelijk tot maximum 3.000 frank, indien de persoon een inkomen geniet dat hoger is dan het bestaansminimum.

— indien zij optreden in het kader van de collectieve schuldenregeling, moeten de tarieven die door de federale overheid zijn opgesteld (zie het reeds vermelde koninklijk besluit), gevolgd worden.

4. Ondertekening van de briefwisseling.

4.1. Artikel 28, §2, eerste lid van de organieke wet gaat als volgt : "...de akten en de briefwisseling van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden ondertekend door de voorzitter en de secretaris".

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (en niet de dienst schuldbemiddeling van het OCMW) wordt als instelling voor schuldbemiddeling erkend.

De wet op de collectieve schuldenregeling bepaalt uitdrukkelijk dat de instelling voor schuldbemiddeling een beroep doet op natuurlijke personen die aan bepaalde voorwaarden voldoen (art. 1675/17,§1). De schuldbemiddeling wordt enkel door deze personen gedaan.

Bij de aan te gane overeenkomst (zie besluit van de Vlaamse regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap) wordt de instelling vertegenwoordigd. Het is de schuldbemiddelaar die de verbintenissen van de instelling uitvoert.

Daarenboven is schuldbemiddeling een vorm van voortdurende dienstverlening die in zeer grote mate op de vertrouwensrelatie tussen de cliënt (van wie de beslagrechter heel wat inzet en inspanningen zal vragen) en de schuldbemiddelaar (van wie deskundigheid wordt verwacht) berust.

Mits het huishoudelijk reglement dit voorziet, is artikel 28 van de organieke OCMW-wet te verzoenen met het volgende.

In de briefwisseling kan een onderscheid gemaakt worden naargelang het de briefwisseling van de instelling betreft (bijvoorbeeld naar de erkennende overheid toe) dan wel deze van de schuldbemiddeling zelf (bijvoorbeeld naar schuldeisers toe).

Het is aangewezen dat een eventuele delegatie van de bevoegdheid tot het ondertekenen in de briefwisseling zelf vermeld wordt. Indien ze dit wensen kunnen OCMW's bepalen dat de brieven van de schuldbemiddelaars medeondertekend worden door een mandataris of een gemandateerde leidinggevende.

4.2. Wat de beslissing betreft om ten aanzien van deze cliënt aan schuldbemiddeling te doen, verschilt schuldbemiddeling in niets van enige andere vorm van dienstverlening.

Er moet dus een raadsbeslissing of beslissing van het comité sociale dienst zijn waarbij de schuldbemiddeling wordt toegestaan of geweigerd. Tegen deze beslissing staat beroep bij de arbeidsrechtbank open.

In dringende gevallen (bijvoorbeeld : 's anderendaags zal een gerechtsdeurwaarder zich aanbieden) kan — zoals voor andere zaken — een beroep op de voorzitter gedaan worden (artikel 28, §3).

Eens een positieve beslissing genomen, treedt de schuldbemiddelaar (maatschappelijk werker of jurist) op en kan deze de overeenkomst met de cliënt ondertekenen.

4.3. Ondertekening door de schuldbemiddelaar (maatschappelijk werker en/of jurist).

Hier is de concrete situatie en organisatie van ieder OCMW doorslaggevend.

Wanneer een OCMW bijvoorbeeld een overeenkomst met de balie heeft, is het vanzelfsprekend dat de briefwisseling inzake schuldbemiddeling in hoofdzaak door de maatschappelijk werker/schuldbemiddelaar zal worden gevoerd en ondertekend.

4.4. Deze regelingen zijn van overeenkomstige toepassing voor de centra voor algemeen welzijnswerk.

5. Jaarverslag.

Het is vooreerst belangrijk dat het verslag de beleidsopties van de instelling bevat. Tevens worden concrete gegevens inzake de werking verwacht, zoals openingsuren, cliëntengroep (voor wie is de instelling toegankelijk), inbreng van en samenwerking tussen jurist (advocaat) en maatschappelijk werker.

Met het oog op mogelijke bijsturing wordt tevens gevraagd om aansluitend bij het jaarverslag problemen met bepaalde reglementering / rechtspraak mee te delen.

Met de meeste hoogachting,

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,
L. Martens